

Василь Печенюк

студент 2 курсу спеціальності

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Науковий керівник: **Л.М. Чорнобай,**

канд. екон. наук, доцент кафедри економіки, підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності

Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ПРОБЛЕМА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ НЕРІВНОСТІ

На сьогоднішній день, однією з найбільш серйозних проблем економіки в цілому є проблема економічної нерівності. У глобальному масштабі, це означає крайню бідність одних країн і занадто велике багатство інших.

Досліджуючи економічну нерівність, особливою проблемою, яку економісти намагаються вирішити протягом багатьох років, є проблема зниження рівня бідності у всьому світі.

У ринковій економіці доходи не можуть розподілятися рівномірно з таким розрахунком, щоб кожен 20% населення одержували 20% доходу. Доходи повинні бути диференційовані: високі доходи є коштом заохочення тих груп населення, що вносять найбільший вклад у суспільний розвиток і в максимальному ступені задовольняють потреби людей. Однак надмірна диференціація доходів порушує принцип соціальної справедливості в розподілі.

Існує економічна нерівність у доходах, джерелами якого є:

10) концентрація власності і багатства в руках одних людей і їхня відсутність в інших;

11) різна професійна підготовка людей;

12) різні здібності людей;

13) різний склад родини;

14) нерівність породжує і спадкування якихось благ;

15) існують компенсації до заробітної плати за шкідливі і тяжкі умови праці і т.п. [1].

Найчастіше з метою аналізу нерівності доходів використовують коефіцієнт Джині (коефіцієнт нерівності розподілу доходів серед населення або концентрації доходів, індекс Джині), який відображає ступінь відхилення фактичного розподілу доходів за чисельно рівними групами населення від лінії їх рівномірного розподілу. Статистична міра рівності доходів коливається від 0 до 1, при цьому значення 0 — відображає повну рівність доходів у всіх групах населення, 1 — повну нерівність, коли весь дохід належить одній особі.

Країни, що розвиваються, характеризуються більшою нерівністю, ніж розвинені. Найменша відмінність у доходах помітна у Скандинавських країнах, де коефіцієнт Джині для наявних доходів населення становить близько 0,27. У країнах із найбільшою нерівністю — Південно-Африканській Республіці, Республіці Сейшельські острови — цей показник становить приблизно 0,65. Серед 28 країн-членів ЄС найнижче значення вказаного показника мала Словенія — 0,25, найвище — Латвія — 0,355 [2].

Крім цього, окремі вчені (Примостка О., 2016) вважають, що необхідно оцінювати нерівномірність розподілу не доходів, а активів (багатства). Так, наприклад, показник «чистого державного майна», що дорівнює державним активам за мінусом боргу, знизився практично у всіх країнах світу до 20–30% (Росія, Китай), а у деяких досяг від’ємного значення (США, Велика Британія). Це відображає зменшення можливості держави перерозподіляти доходи з метою подолання нерівності та бідності. Виняток – країни, що мають великі суверенні фонди завдяки запасам нафти (Норвегія). Зауважимо, що приватизація, тобто перехід багатства від держави в приватні руки суттєво посилює нерівність у країні [3].

Отже, як бачимо, міжнародна політика має бути скоригована на подолання соціально-економічних проблем.

Соціально-економічна нерівність дуже негативно сприймається більшістю населення України: саме економічно необґрунтована нерівність, зубожіння

населення та відсутність системи "соціальних ліфтів", які б сприяли переходу з однієї соціальної страти до іншої, є головною причиною відтоку працездатного населення з України та перешкодою розбудови демократичного суспільства європейського зразка [1].

Список використаних джерел

1. Економічна нерівність. URL: [<http://referat-ok.com.ua/ekonomichna-teoriya/ekonomichna-nerivnist>]
2. Коваль Н.В. Соціально-економічна нерівність в Україні та світі: проблеми оцінювання та шляхи їх вирішення. *Економіка та держава*. 2016. № 2 С.46-47.
3. Адамик В. Соціально-економічна нерівність у національному та глобальному вимірі: сучасний погляд на проблему. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2019 р. № 1. С. 104-105.
4. Чорнобай Л.М., Мушеник І.М. Особливості і оцінка інвестиційно-інноваційної діяльності аграрних підприємств. *Інноваційна економіка*. 2019. № 1-2. С. 119-124.